

Střední škola sociální péče a služeb Zábřeh

TÉMATA K MATURITNÍ ZKOUŠCE Z PEDAGOGIKY A PSYCHOLOGIE

Studijní obor: 75-41-M/01 Sociální činnost

Forma studia: dálková

Forma zkoušky: ústní

Školní rok: 2024/2025

Vypracoval (a): Mgr. Hana Krejčí, Mgr. Martin Žouželka

Projednáno předmětovou komisí dne: 11. 9. 2024

Schváleno ředitelkou školy

- 1. Vědní obor pedagogika a její historický vývoj.** Pedagogika jako vědní obor, struktura pedagogických věd, vztah pedagogiky k jiným vědám. Dějiny pedagogiky, prvopočátky výchovy, výchova ve starověku, středověku, novověku. Pedagogický odkaz J.A.Komenského.
- 2. Specifické vývojové poruchy učení.** Charakteristika a přehled SVPU. Charakteristika, příčiny, projevy a náprava jednotlivých poruch – dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, dysmuzie, dyspinxie.
- 3. Charakteristika výchovného procesu a výchovy.** Charakteristika výchovného procesu a jeho etapy, složky a metody ve výchově, výchovné cíle. Vyučování a vzdělávání. Výchovně vzdělávací soustava v ČR. Alternativní školství. Andragogika, pedagogika volného času a multikulturní výchova.
- 4. Lateralita, ADHD, ADD.** Lateralita – vysvětlení a charakteristika pojmu, typy, zkoušky na vedoucí ruku, nohu, oko, ucho. Následky přecvičování leváků. ADHD, ADD – vysvětlení pojmů, diagnostika, příčiny. ADHD – projevy, projevy dle věku, přístup k dítěti s ADHD. ADD – projevy, přístup k dítěti s ADD
- 5. Charakteristika oboru psychologie a její metody.** Pojem psychologie, funkce psychologie, struktura psychologických věd, vývoj oboru psychologie a přístupy k výkladu lidské psychiky – racionalismus, empirismus, humanistická psychologie a fenomenologie, behaviorismus. Metody – anamnéza, kazuistika, sociometrie, experiment, pozorování, rozhovor, dotazník, testy, grafologie, kresba
- 6. Základy psychopedie.** Mentální retardace – charakteristika, vznik, podoba. Vliv mentální retardace na psychické procesy. Klasifikace mentální retardace. Terapie u osob s mentální retardací. Downův syndrom – charakteristika, vývojové odlišnosti jedinců s DS.
- 7. Psychologie osobnosti. Temperament. Schopnosti.** Pojem osobnost, složky osobnosti, činitelé ovlivňující vývoj lidské psychiky. Temperament a jeho typologie. Schopnosti - dovednost, vloh, nadání, talent, genialita. Inteligence, její druhy a měření.
- 8. Základy somatopedie.** Historie, etiologie, dělení. Klasifikace vrozených vad – lebka, rozštěpy, páteř, končetiny, svalstvo, obrny. Péče, vzdělávání a pracovní zařazení osob s tělesným handicapem.
- 9. Vnímání, paměť, pozornost.** Vnímání, analyzátory, druhy, zvláštnosti a poruchy vnímání, paměť, její podstata a fáze zapamatování, podmínky dobrého zapamatování, možnosti rozvíjení paměti, druhy a poruchy paměti, pozornost, její dělení, faktory ovlivňující pozornost, poruchy pozornosti.

- 10. Základy optopedie.** Charakteristika optopedie. Etiologie zrakového postižení. Stupně zrakového postižení. Klasifikace zrakového postižení. Nejčastější zrakové vady. Vliv zrakové vady na člověka. Organizace pro osoby s vadou zraku. Vzdělávání osob se zrakovým postižením. Kompenzační pomůcky.
- 11. Myšlení, řeč, představivost a fantazie, emoce.** Myšlení - myšlenkové operace – analýza, syntéza, ...druhy a jeho poruchy, řeč - vnitřní a vnější forma řeči, vývoj řeči, význam a poruchy řeči, představy a fantazie – druhy a poruchy představ, fantazie, denní snění, emoce - nižší a vyšší city, sociální význam citů
- 12. Základy surdopedie.** Charakteristika surdopedie. Stavba ucha. Etiologie sluchového postižení. Diagnostika sluchových vad. Typy sluchových vad – podle doby vzniku, stupně postižení, místa vzniku. Kompenzační pomůcky. Vzdělávání dětí se sluchovým handicapem. Práce se žákem se sluchovým postižením. Prostředky dorozumívání osob se sluchovou vadou.
- 13. Základní životní potřeby člověka.** Základní životní potřeby dle Maslowa, důsledky neuspokojování základních životních potřeb. Motivace. Stres, frustrace, deprivace, konflikt, příčiny vzniku a typy konfliktů, způsoby řešení konfliktů, prosociální chování a jeho formy, hostilita, znaky agresivního chování, typy agrese.
- 14. Základy logopedie.** Charakteristika logopedie, základní logopedické pojmy. Osoba logopeda. Zásady hlasové hygieny. Předpoklady správného vývoje řeči. Vady řeči. Systém logopedické péče. Logopedická depistáž.
- 15. Patologické závislosti a možnosti jejich prevence.** Závislost, intoxikace, abstinenční syndrom, přehled jednotlivých závislostí. charakteristika drogové závislosti, její příčiny, fáze a důsledky. charakteristika kuřáctví a alkoholismu, příčiny, fáze, důsledky. problematika gamblingu a workoholismu, jejich léčba. Možnosti prevence patologických závislostí.
- 16. Kombinované vady.** Charakteristika, klasifikace, období vzniku. Syndromální postižení – syndrom Apert, Prader - Willi, Charge, Cri Du Chat, Cornelia de Lange, Pierre Robin, Treacher Collins, Goldenhar, Downův, Angelmanův, Rettův. Hluchoslepotu – charakteristika, klasifikace, příčiny, způsoby a zásady komunikace.
- 17. Prenatální, novorozenecké, kojenecké a batolecí období.** Charakteristika prenatálního období - rozdělení, FAS, význam období pro další psychický i fyzický vývoj dítěte. Perinatální období - porod a jeho fáze, roaming-in. Charakteristika novorozeneckého období. Charakteristika kojeneckého období – vývoj motoriky, poznávacích procesů, smyslů, sociální vývoj. Období batolete, vývoj motoriky, poznávacích procesů, sociální vývoj. Nezastupitelnost matky pro vývoj dítěte.

- 18. Etopedie – problematika poruch chování.** Charakteristika, základní etopedické pojmy. Příčiny poruch chování. Poruchy chování podle věku. Poruchy chování podle stupně společenské nebezpečnosti. Poruchy chování podle převládající složky osobnosti. Prevence poruch chování. Ústavní a ochranná výchova pro jedince s poruchami chování.
- 19. Období předškolního, školního věku a adolescence.** Období předškolního věku, vývoj motoriky, poznávacích procesů, socializace. Vývoj kresby, hra v životě dítěte. Období mladšího školního věku, vývoj motoriky, poznávacích procesů a socializace. Období staršího školního věku, tělesné a psychické změny. Výchovné problémy v pubertálním věku. Charakteristika období adolescence.
- 20. Etopedie – dětské poruchy chování.** Charakteristika etopedie. Zlovyky, vzdorovitost, lež, krádež, útěky, záškoláctví, šikana
- 21. Dospělost a stáří.** Období dospělosti – periodizace, charakteristika fyzických změn, psychiky a socializace. Charakteristika období stáří – periodizace, změny fyzické a psychosociální stránky, problematika umírání a smrti.
- 22. Etopedie – prostituce.** Charakteristika etopedie. Prostituce – formy, dělení, motivace, příčiny, následky. Sexuální deviace. Pohlavní nemoci – charakteristika, kapavka, syfilis, AIDS, chlamýdie.
- 23. Socializace člověka.** Proces socializace, její etapy a činitelé ovlivňující socializaci. Malé sociální skupiny jako socializační činitel, jejich klasifikace, znaky a funkce, vůdcovství ve skupině, sociální role, pozice, status. Rodina jako sociální skupina, funkce rodiny.
- 24. Humanitární pomoc.** Humanitární pomoc – charakteristika, důvody, formy, typy, příklady. Uprchlík – charakteristika, typy. Mezinárodní organizace humanitární pomoci. České organizace humanitární pomoci. Nadace působící v ČR. Sbírký provozované na území ČR.
- 25. Sociální učení, sociální komunikace a sociální interakce.** Druhy sociálního učení – nápodoba a sociální posilování. Sociální komunikace – prostředky a základní typy. Sociální percepce – chyby při posuzování druhých osob. Sociální interakce, sociální izolace.